

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет

Кафедра конституційного права та правосуддя

Програма курсу та методичні рекомендації
до вивчення навчальної дисципліни

НОТАРІАТ В УКРАЇНІ

Для студентів денного відділення
економіко-правового факультету

Спеціальність: 081 «Право»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Одеса
Фенікс
2018

УДК 347.961 (477)(075.8)
И 457

Затверджено
рішенням кафедри конституційного права та правосуддя,
протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.

Рекомендовано до друку:
Навчально-методичною комісією економіко-правового факультету,
протокол № 1 від «30» серпня 2018 р. ;
Вченою радою економіко-правового факультету,
протокол № 1 від «31» серпня 2018 р.

Укладач:

Ільєва Н. В., к. ю. н., доцент, доцент кафедри конституційного права та правосуддя

Рецензенти:

Корчевна Л. О., д. ю. н., професор, зав. кафедри конституційного права та правосуддя;

Ромашкін С. В., к. ю. н., доцент, доцент кафедри конституційного права та правосуддя.

Програма курсу та методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Нотаріат в Україні» (спеціальність 081 «Право», перший (бакалаврський) освітньо-кваліфікаційний рівень) / уклад. Н. В. Ільєва. – Одеса : Фенікс, 2018. – 44 с.

УДК 347.961(477)(075.8)

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка (предмет вивчення, мета і завдання курсу)	4
2. Система контролю знань	8
3. Тематичний план навчальної дисципліни «Нотаріат в Україні»	11
4. Зміст лекцій, плани семінарських і практичних занять, завдання для самостійної роботи студентів та методичні вказівки	14
5. Змістовий модуль	14
6. Контрольні питання до змістового модулю	32
7. Питання до заліку з навчальної дисципліни «Нотаріат в Україні»	34
8. Список рекомендованих джерел до вивчення курсу навчальної дисципліни «Нотаріат в Україні»	37

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність вивчення дисципліни «Нотаріат в Україні» обумовлена тим, що важливу роль у здійсненні правозахисної та правоохоронної функцій відіграє саме нотаріат України. Захист прав та законних інтересів громадян і юридичних осіб, запобігання правопорушенням – є основним завданням нотаріату, авторитет і значення якого неупинно підвищується в нинішніх умовах кардинального реформування соціально-економічних відносин. Для вчинення нотаріальних дій тепер потрібен не просто їх реєстратор, як це здебільшого було раніше, а творчий, добре обізнаний з діючим законодавством юрист, який правильно орієнтується у досить складному правовому колі суспільних відносин. Слід зазначити, що останнім часом науковці приділяють нотаріату дедалі більше уваги. Розвивається наука про нотаріат, більшого визнання та поглиблення набуває теорія нотаріального процесу. Крім того, вкрай необхідним є вивчення в юридичних закладах освіти навчальної дисципліни «Нотаріат в Україні» та підготовка фахівців у галузі нотаріальної практики.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є положення відповідно до структури курсу, що складається з двох частин: загальної та особливої.

В загальній частині вивчаються сучасні нотаріальні системи; поняття і завдання нотаріату; організація діяльності нотаріату в Україні, порядок складання кваліфікаційного іспиту, правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату, робоче місце приватного нотаріуса, реєстрація приватної нотаріальної діяльності, поняття правового статусу нотаріуса, компетенція нотаріуса, права та обов'язки нотаріуса, професійна етика нотаріуса, юридична відповідальність нотаріуса.

В особливій частині вивчаються загальні правила та особливості вчинення окремих видів нотаріальних дій, таких як посвідчення договору купівлі-продажу, договору дарування, договору довічного утримання, іпотечного договору, шлюбного договору,

договору про розподіл майна, аліментного договору, вчинення нотаріусом виконавчого напису, посвідчення нотаріусом довіреностей, оформлення нотаріусом спадщини, посвідчення нотаріусом секретного заповіту, заповіту подружжя, заповіту з умовою, посвідчення нотаріусом спадкового договору, а також перспективи розвитку інституту нотаріату в Україні та актуальні проблеми реформування.

Метою викладання навчальної дисципліни «Нотаріат в Україні» є підготовка до практичної та наукової діяльності висококваліфікованих фахівців-правознавців. Вивчення даного спеціального курсу спрямоване на усвідомлення студентами значення норм права, що регулюють різноманітні форми захисту прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб; засвоєння ними теоретичних положень науки нотаріального права; формування у них навичок щодо правильного застосування отриманих знань та правових норм при вирішенні конкретних завдань. Вивчаючи інститут нотаріату, студент повинен навчитися знаходити необхідні правові норми, правильно тлумачити їх і застосовувати на практиці.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Нотаріат в Україні» є:

- ознайомлення студентів із загальними закономірностями виникнення і розвитку інституту нотаріату;
- показ значення нотаріально-процесуального права у становленні національної системи права України;
- сприяння розвитку у студентів самостійності мислення;
- засвоєння студентами юридичної лексики і термінології;
- формування правової культури студентів.

Нормативна дисципліна «Нотаріат в Україні» вивчається студентами четвертого курсу економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова в восьмому семестрі. Планом навчального процесу для вивчення курсу цієї дисципліни відведено 75 годин учбових занять. З них на лекції відведено – 16 годин, на практичні та семінарські заняття – 10 годин, на самостійну роботу – 49 годин. Формою контролю є залік. Дисципліна вивчається з застосуванням кредитно-модульної системи (КМС) і складається з одного змістового модулю.

З найбільш важливих тем курсу проводяться семінарські та практичні заняття. На них можуть використовуватись різні форми та

методи контролю знань студентів: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповіді, вільна дискусія, співбесіда, обговорення рефератних повідомлень, розв'язання казусів, виконання самостійних і контрольних робіт, індивідуальні завдання та інші. Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності студентів на семінарах оцінюється викладачем самостійно.

Завершується вивчення дисципліни «Нотаріат в Україні» проведенням заліку. До заліку допускаються студенти, що відпрацювали всі пропущені заняття, виправили незадовільні оцінки, отримані на семінарських заняттях, набрали мінімальну кількість балів і успішно здали змістовні модулі.

Одним з обов'язкових елементів учбового плану для студентів є підготовка до практичних занять. Для цього студентам необхідно ознайомитися з рекомендованою учбовою, учбово-методичною літературою, нормативно-правовими актами з кожної теми. Виконання завдань по темам курсу є обов'язковою умовою підготовки до практичних занять. При підготовці до практичних занять необхідно:

- ознайомитись з питаннями теми;
- прочитати відповідні питання в підручнику або конспекті;
- ознайомитись з нормативними матеріалами;
- ознайомитись з літературними джерелами, які додаються в плані практичних занять; розв'язати завдання до теми.

Для розв'язання завдань необхідно завести окремий зошит, при необхідності записати тези відповідей на питання практичних занять. Розв'язання завдань має бути чітким, повним, обов'язкова присутність посилання на статті нормативних актів з позначкою, коли і ким він був виданий; має бути особисте тлумачення проблеми на підставі чинного законодавства.

Студентам необхідно постійно проводити моніторинг нових нормативно-правових актів, що приймаються Верховною Радою, Урядом, Президентом України.

Методичні вказівки до семінарських та практичних занять з курсу «Нотаріат в Україні» призначаються для студентів спеціальності «Правознавство».

У результаті вивчення курсу студенти мають:

знати:

- основні нормативно-правові акти, що регламентують концептуальні засади органів нотаріату та сучасні нотаріальні системи;
- поняття і завдання нотаріату України;
- організаційні основи діяльності нотаріату в Україні;
- загальні правила вчинення нотаріальних дій;
- особливості вчинення окремих видів нотаріальних дій;
- застосування норм міжнародного права та міжнародних договорів;
- перспективи розвитку нотаріату та актуальні проблеми реформування.

Вміти:

- використовувати дані науки нотаріально-процесуального права при вирішенні професійних завдань;
- орієнтуватись в системі державного законодавства та практики;
- інтерпретувати чинне законодавство стосовно до конкретних дій органів нотаріату, а також правильного їх застосування.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальна нормативна дисципліна «Нотаріат в Україні» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу (КМСОНП).

Дана система запроваджується з метою удосконалення системи контролю якості знань студентів, сприяння формуванню системних та систематичних знань, стабільної самостійної роботи впродовж семестру, підвищення об'єктивності оцінювання знань та адаптації до вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (ECTS).

Оцінювання знань студентів повинно сприяти реалізації низки завдань, зокрема:

- підвищення мотивації студентів до системного навчання впродовж семестру та навчального року, переорієнтація їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування системних, стійких знань, умінь та навичок;
- відповідність переліку, форм, та змісту контрольних заходів вимогам КМСОНП;
- відкритість контролю, яка базується на ознайомленні студентів на початку вивчення дисципліни переліком, формами та змістом контрольних завдань, критеріями та порядком їх оцінювання;
- подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань, що забезпечується виконанням індивідуальних завдань із застосуванням модульної системи оцінювання, іспиту;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей студентів, розвитку їх творчого мислення, та підвищення ефективності навчального процесу.

Ця дисципліна вивчається протягом одного семестру та складається з одного змістового модулю (ЗМ). По завершенню курсу студенти в восьмому семестрі складають залік. На залік виносяться вузлові питання, типові і комплексні завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосувати їх при вирішенні практичних завдань.

Оцінювання знань студентів здійснюється шляхом виконання індивідуальних завдань, які включають поточний (модульний ЗМ), підсумковий (КПМ) та семестровий (СК) контроль.

Результати контрольних завдань оцінюються за 100-бальною системою.

За результатами оцінювання змістового модуля студентам виставляються бали.

Максимальна кількість балів, що може набрати студент у восьмому семестрі за один ЗМ дорівнює 60-ти балам. За один змістовний модуль студент може одержати максимум 60 балів, які додаються до наступних максимально можливих 40 балів (до 20 балів за кожен вірну відповідь усного завдання), що одержуються ним за комплексний підсумковий модуль (КПМ).

Під час викладання матеріалу лекцій лектор може здійснювати контрольні опитування студентів. Максимальна оцінка, яку студент може отримати за ці опитування складає 20 балів, які є складовими КПМ.

Параметри	Змістовний модуль (ЗМ)	Комплексний підсумковий модуль (КПМ)	Разом (підсумкова оцінка (СК))
Оцінка в балах	0 – 60	0 – 40	0 – 100

Орієнтовні форми контролю знань на семінарських заняттях та їх оцінка:

- доповідь (виступ на задану тему) – до 5 балів;
- доповнення доповіді – до 3 балів;
- експрес опитування – до 3 балів;
- колоквіум – до 4 балів;
- самостійна робота – до 4 балів;
- домашня робота – до 4 балів;
- есе (короткі відповіді на запитання) – до 3 балів;
- тестування (з набору суджень вибрати вірні) – до 3 балів;
- реферат (змістова письмова робота на задану тему з аналізом літератури та висновками) – до 3 балів;
- участь в дискусії – до 2 балів;
- підсумкова контрольна робота – до 5 балів.

У випадку відсутності студента на лекції або семінарському занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття шляхом написання реферату на тему, задану викладачем (але не більше половини від загальної кількості лекцій та семінарських занять). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. За 10 днів до початку екзаменаційної зимової сесії викладач припиняє приймати відпрацювання.

Таким чином, за цю дисципліну студентом може бути отримано максимально 100 балів. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання студента відображаються у заліковій книжці.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 - 100	A	зараховано
85-89	B	зараховано
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	зараховано
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Загальна частина										
Тема 1. Сучасні системи нотаріату	9	2	1		6	8				8
Тема 2. Поняття і завдання нотаріату в Україні. Місце та роль органів нотаріату в правовій системі	9	2	1		6	8				8
Тема 3. Організація діяльності органів нотаріату в Україні. Доступ до професії нотаріуса	9	2	1		6	10	2			8
Тема 4. Загальні правила вчинення нотаріальних дій	9	2	1		6	9		1		8
Разом за змістовим модулем 1	36	8	4		24	35	2	1		32
Змістовий модуль 2. Особлива частина										
Тема 5. Державне регулювання нотаріальної діяльності	9	2	1		6	8				8
Тема 6. Особливості нотаріального посвідчення окремих видів договорів та правочинів	10	2	2		6	11	2	1		8

Тема 7. Особливості оформлення нотаріусом спадщини	10	2	2		6	10	2			8
Тема 8. Актуальні проблеми реформування органів нотаріату в Україні. Застосування законодавства іноземних держав	10	2	1		7	8				8
Разом за змістовим модулем 2	39	8	6		25	37	4	1		32
<i>ІНДЗ*</i>										
<i>Усього годин</i>	75	16	10		49	72	6	2		64

Назви тем	Кількість годин									
	Заочна форма - 2					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	сп		л	п/с	лаб	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Загальна частина										
Тема 1. Сучасні системи нотаріату	10				10	8				8
Тема 2. Поняття і завдання нотаріату в Україні. Місце та роль органів нотаріату в правовій системі	10				10	10	2			8
Тема 3. Організація діяльності органів нотаріату в Україні. Доступ до професії нотаріуса	12	2			10	10	2			8
Тема 4. Загальні правила вчинення нотаріальних дій	13	2	1		10	9		1		8

Разом за змістовим модулем 1	45	4	1		40	38	4	1		32
Змістовий модуль 2. Особлива частина										
Тема 5. Державне регулювання нотаріальної діяльності	10				10	8				8
Тема 6. Особливості нотаріального посвідчення окремих видів договорів та правочинів	13	2	1		10	11	2	1		8
Тема 7. Особливості оформлення нотаріусом спадщини	12	2			10	10	2			8
Тема 8. Актуальні проблеми реформування органів нотаріату в Україні. Застосування законодавства іноземних держав	10				10	9				9
Разом за змістовим модулем 2	45	4	1		40	38	4	1		33
<i>ІНДЗ*</i>										
<i>Усього годин</i>	90	8	2		80	75	8	2		65

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ, ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

ТЕМА 1. СУЧАСНІ СИСТЕМИ НОТАРІАТУ

Лекція (2 години)

1. Діяльність нотаріальних органів в країнах латинської моделі нотаріату на сучасному етапі.
2. Нотаріат в Польщі, Австрії, Словаччини, Латвії, Німеччини, Бельгії, Нідерландах, Греції, Італії, Франції, Швейцарії, Японії.
3. Діяльність нотаріальних органів в країнах англосаксонської моделі нотаріату на сучасному етапі. Різниця між латинською та англосаксонською нотаріальними системами.
4. Нотаріат в США та Великої Британії.
5. Порівняльний аспект латинської школи нотаріату та сучасного нотаріату в Україні.
6. Нотаріат в Європі.

Семінар (1 година)

I. Розгляд теоретичних питань

1. Діяльність нотаріальних органів в країнах латинської моделі нотаріату на сучасному етапі.
2. Нотаріат в Польщі, Австрії, Словаччини, Латвії, Німеччини, Бельгії, Нідерландах, Греції, Італії, Франції, Швейцарії, Японії.
3. Діяльність нотаріальних органів в країнах англосаксонської моделі нотаріату на сучасному етапі. Різниця між латинською та англосаксонською нотаріальними системами.
4. Нотаріат в США та Великої Британії.

5. Порівняльний аспект латинської школи нотаріату та сучасного нотаріату в Україні.
6. Нотаріат в Європі.

Для докладнішого розгляду зазначених питань пропонується підготувати реферат за однією із тем:

1. Особливості інституту нотаріату в Японії.
2. Нотаріат України та Німеччини: порівняльний аналіз.

II. Перевірка знань студентів у формі тестування

Завдання для самостійної роботи (6 годин)

1. Сучасні системи нотаріату у скандинавських країнах.
2. Інститут нотаріату у країнах мусульманської правової системи.

Джерела, рекомендовані для заняття

1. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
2. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon2. rada.gov. ua/laws /show/z0282-12/conv/page](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/conv/page)
3. Бойцова В.В., Бойцова Л.В. Нотариат Нидерландов: сравнительный анализ // Нотариус. - 1999. - № 2. - С. 85-86.
4. Гулевська Г. Аналіз зарубіжного досвіду державного регулювання нотаріальною діяльністю та пріоритети запозичення в Україні // Підприємництво, господарство і право. - 2003. - № 7. - С. 57-61.
5. Дякович М.М. Нотаріальне право України: Навч. Посіб. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – 686 с.
6. Жеффре А. Нотаріат у світі загальносвітових глобальних процесів // Нотаріат для вас. - 2002. - № 7-8. – С.10-12.
7. Ільєва Н. В. Державний контроль за органами нотаріату в зарубіжних країнах / Н.В. Ільєва // Генезіс публічного права : від становлення до сучасності : зб. наук. пр. / за ред. С.В. Ківалова, В. О. Тулякова, О.В. Козаченка. – Миколаїв : Іліон, 2010. – С. 266–267.
8. Ільєва Н. В. Порівняльно-правовий аналіз діяльності органів нотаріату в Україні та Словачії / Н.В. Ільєва // 65 наукова конференція професорсько-викладацького складу і наукових працівників ОНУ ім. І. І. Мечникова : матер. конф. – Одеса : Астропринт, 2010. – С. 151–153.

9. Лауріні Д. Чи є в нотаріату майбутнє в Євросоюзі? // Нотаріат для Вас. - 2002. - № 11. - С. 21-22.
10. Черниш В. М. Цивільно-правові засади розвитку нотаріату в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Черниш Володимир Миколайович. – К., 2003. – 199 с.

ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ І ЗАВДАННЯ НОТАРІАТУ В УКРАЇНІ. МІСЦЕ ТА РОЛЬ ОРГАНІВ НОТАРІАТУ В ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ

Лекція (2 години)

1. Поняття органів нотаріату в Україні.
2. Завдання та повноваження нотаріату в Україні.
3. Джерела нотаріально-процесуального права.
4. Місце та роль органів нотаріату в правовій системі.

Семінар (1 година)

I. Розгляд теоретичних питань

1. Поняття органів нотаріату в Україні.
2. Завдання органів нотаріату в Україні.
3. Повноваження органів нотаріату в Україні.
4. Джерела нотаріально-процесуального права.
5. Місце та роль органів нотаріату в правовій системі.

II. Перевірка знань студентів у формі тестування

Завдання для самостійної роботи (6 годин)

1. Ієрархія нормативних актів за юридичною силою.
2. Характеристика міжнародних договорів як джерел нотаріального права.
3. Проблеми правового забезпечення розвитку нотаріальних відносин в Україні.

Джерела, рекомендовані до заняття

1. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
2. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon2. rada.gov. ua/laws /show/z0282-12/conv/page](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/conv/page)
3. Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства: наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 270. – Ст. 62.
4. Бесчастний В.М. Нотаріат в Україні: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів, викладачів юридичних навчальних закладів. Рекомендовано МОН / За ред. В.М. Бесчастного. – К., 2008. – 494 с.
5. Гулевська Г. Ю. Організаційно-правові аспекти державного регулювання нотаріальної діяльності в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ганна Юріївна Гулевська. – Ірпінь, 2004. – 205 с.
6. Дякович М.М. Нотаріальне право України: Навч. Посіб. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – 686 с.
7. Ільєва Н. В. Нотаріальна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання / Н. В. Ільєва // Право і безпека. – 2010. – № 3 (35). – С. 95–98.
8. Ільєва Н. В. Основні напрямки розвитку правового регулювання нотаріальної діяльності в Україні/ Н. В. Ільєва // Право і безпека. – 2011. – № 3 (39). – С. 56-62.

ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НОТАРІАТУ В УКРАЇНІ. ДОСТУП ДО ПРОФЕСІЇ НОТАРІУСА

Лекція (2 години)

1. Вимоги до посади нотаріуса в Україні.
2. Вимоги до помічника нотаріуса.
3. Порядок складання кваліфікаційного іспиту.
4. Правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату.
5. Порядок видачі свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.
6. Робоче місце приватного нотаріуса.
7. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності.
8. Організаційні питання нотаріальної діяльності.

Практичне заняття (1 година)

I. Розгляд теоретичних питань

1. Вимоги до посади нотаріуса в Україні.
2. Вимоги до помічника нотаріуса.
3. Порядок складання кваліфікаційного іспиту.
4. Правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату.
5. Порядок видачі свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.
6. Робоче місце приватного нотаріуса.
7. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності.
8. Організаційні питання нотаріальної діяльності.

II. Перевірка знань студентів у формі тестування

III. Задачі

Задача № 1. У січні 2012 року подружжя Л. склало спільний заповіт щодо майна, яке належало їм на праві спільної сумісної власності, на користь гр. Н. У лютому 2012 року один з подружжя Л. помер. Спадкоємець Н. за заповітом звернувся до нотаріальної контори з заявою про прийняття спадщини, та видачу йому свідоцтва про право на спадщину за заповітом. Нотаріусом у видачі свідоцтва про право на спадщину було відмовлено. Чи правомірні дії нотаріуса?

Задача № 2. Нотаріус поїхала у відпустку на три тижні, не повідомивши про це управління юстиції. Громадянин Ш. звернувся в управління юстиції із скаргою на нотаріуса про відсутність її на робочому місці, оскільки громадянин Ш. не мав змоги зробити відмітку на заповіті, який посвідчив цей приватний нотаріус і через його відсутність не зміг вчасно подати заяву про прийняття спадщини. Чи є в діях нотаріуса порушення професійної етики чи обов'язків нотаріуса?

Задача № 3. До нотаріуса звернувся гр. Х., який є спадкоємцем за заповітом, посвідченим у 2012 році начальником слідчого ізолятора, після смерті гр. Д. Під час перевірки змісту заповіту було виявлено, що заповіт складено заповідачем не при свідках. Дії

нотаріуса? Як вирішити завдання у випадку, коли заповіт посвідчено в 2002 році?

IV. Міні-ділова гра

Завдання для самостійної роботи (6 годин)

1. Організаційно-правове забезпечення нотаріальної діяльності в Україні.
2. Допуск до професії нотаріуса в зарубіжних країнах.

Джерела, рекомендовані до заняття

1. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383
2. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon2. rada.gov. ua/laws /show/z0282-12/conv/page](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/conv/page)
3. Бесчастний В.М. Нотаріат в Україні: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів, викладачів юридичних навчальних закладів. Рекомендовано МОН / За ред. В.М. Бесчастного. – К., 2008. – 494 с.
4. Дякович М.М. Нотаріальне право України: Навч. Посіб. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – 686 с.
5. Ільєва Н. В. Особливості адміністративно-правового регулювання відносин у сфері управління нотаріатом / Н. В. Ільєва // Право і безпека. – 2010. – № 4 (36). – С. 97–101.
6. Комаров В.В., Баранкова В.В. Нотаріат та нотаріальний процес: Підручник - Харків, 2006. – 320 с.
7. Радзиевская Л.К., Пасичник С.Г. Нотариат в Украине. Учебное пособие: Киев. - Юринком Интер. - 2002 г. – 340 с.
8. Медвідь Ф., Усенко В., Медвідь Я. – Нотаріальний процес в Україні. – «Атіка» - Київ – 2006. – 186 с.
9. Сміян Л.С. Нотаріат в Україні. Загальна частина: підручник // Сміян Л.С., Хоменко П.Г., Нікітін Ю.В. – Київ: КНТ, 2009. – 632 с.
10. Фурса С. Я. Теоретичні основи нотаріального процесу в Україні : дис. ... доктора юрид. наук : спец. 12.00.03 / Фурса Світлана Ярославівна. – К., 2003. – 426 с.

ТЕМА 4. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ВЧИНЕННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ

Лекція (2 години)

1. Місце вчинення нотаріальних дій.
2. Оплата вчинюваних нотаріальних дій.
3. Строки вчинення нотаріальних дій.
4. Підстави зупинення або відкладення нотаріальних дій.
5. Обмеження в праві вчиняти нотаріальні дії.
6. Нотаріальне діловодство.
7. Нотаріальна звітність.

Практичне заняття (1 година)

I. Розгляд теоретичних питань

1. Місце вчинення нотаріальних дій.
2. Оплата вчинюваних нотаріальних дій.
3. Строки вчинення нотаріальних дій.
4. Підстави зупинення або відкладення нотаріальних дій.
5. Обмеження в праві вчиняти нотаріальні дії.
6. Нотаріальне діловодство.
7. Нотаріальна звітність.

II. Перевірка знань студентів у формі тестування

III. Задачі

Задача 1. Після смерті 01 лютого 2012 року гр. Щ. спадкоємцями за заповітом на жилий будинок є гр. Д. та Л., які не є спадкоємцями за законом. Спадкоємцями за законом є дружина померлого, 1937 року народження, інвалід другої групи, дочка померлого, 1964 року народження. Усі спадкоємці, як за заповітом, так і за законом, звернулись за одержанням свідоцтва про право на спадщину. Хто і в яких частках буде спадкувати майно, яке складається з жилого будинку, який раніше був подарований заповідачу його батьком?

Задача 2. До нотаріуса звернувся гр. Казаков М.І. за посвідченням договору купівлі-продажу квартири, належної йому

на підставі свідоцтва про право власності, виданого виконкомом місцевої адміністрації у 2003 році. При перевірці нотаріусом всіх необхідних документів було встановлено, що квартира була придбана продавцем під час зареєстрованого шлюбу (придбано в житлово-будівельному кооперативі, у 1989 році позика за квартиру була повністю виплачена). Шлюб між подружжям було розірвано у 1993 році, спір щодо розділу майна не розглядався. З 1994 року колишня дружина продавця проживає в Росії, місце проживання якої невідомо. Нотаріус відмовив у вчиненні нотаріальної дії та запропонував звернутися до суду. Чи правомірні дії нотаріуса? Дати своє пояснення.

Задача 3. Гр. Д. працювала приватним нотаріусом. Її брат, будучи одним із засновників ТОВ "Меркурій", запропонував їй працювати начальником юридичного відділу. Гр. Д. погодилася. Довідавшись про це, прокурор району поставив вимогу про звільнення гр. Д. з роботи у ТОВ "Меркурій" на підставі того, що нотаріус не має право займатися підприємницькою діяльністю. На це гр. Д. відповіла, що: а) вона працює за трудовим договором у ТОВ "Меркурій", отже підприємницькою діяльністю не займається; б) так як вона працює приватним, а не державним нотаріусом, на неї не розповсюджуються вказані заборони; в) те, що нотаріуси не мають право займатися підприємницькою діяльністю є обмеженням їх правоздатності. Вирішіть справу по суті.

IV. Міні-ділова гра

Завдання для самостійної роботи (6 годин)

1. Правова природа нотаріальних актів.
2. Реєстрація нотаріальних дій.

Джерела, рекомендовані до заняття

1. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383
2. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon2. rada.gov. ua/laws /show/z0282-12/conv/page](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/conv/page)

3. Про затвердження Положення про державний нотаріальний архів : наказ Міністерства юстиції України від 18.05.2009 р. № 870/5 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 39. – С. 102. – Ст. 1331.
4. Про затвердження Концепції реформування органів нотаріату в Україні: наказ Міністерства юстиції України від 24.12.2010 р. - № 3290/5. // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 290. – Ст. 84.
5. Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства: наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 270. – Ст. 62.
6. Долинська М. Ведення діловодства нотаріусами України // Нотаріат для Вас. – 2002. – № 11. – С. 16-20.
7. Єрух А. М. Довідник нотаріуса. Загальні питання вчинення нотаріальних дій /Відп. ред. С. Р. Станік. - 2002. - 190 с.
8. Зразки нотаріальних документів: Свідоцтва, договори, заповіти, доручення. Нормативні документи / Авт.- упоряд. Т. О. Лісничка, С. В. Слінько. - 2-е вид., перероб. і допов. – Х. – 2000. – 415 с.
9. Ільєва Н. В. Правове регулювання організації нотаріальної діяльності в Україні/ Н. В. Ільєва // Південноукраїнський правничий часопис Одеського юридичного інституту ХНУВС : зб. наук. пр. – Одеса: 2011. – № 2. – С. 50–60.
10. Юшкова Е.Ю. Судебная практика по вопросам нотариальной деятельности (2004-2009). М. – Инфотропик. – 2010. – 504 с.

ТЕМА 5. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Лекція (2 години)

1. Заміщення приватного нотаріуса.
2. Порядок зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.
3. Порядок припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.
4. Порядок анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.
5. Відмова у вчиненні нотаріальної дії.
6. Оскарження незаконної нотаріальної дії.
7. Оскарження відмови в вчиненні нотаріальної дії.

Практичне заняття (1 година)

I. Розгляд теоретичних питань

1. Заміщення приватного нотаріуса.
2. Порядок зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.
3. Порядок припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.
4. Порядок анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.
5. Відмова у вчиненні нотаріальної дії.
6. Оскарження незаконної нотаріальної дії.
7. Оскарження відмови в вчиненні нотаріальної дії.

II. Перевірка знань студентів у формі тестування

III. Задачі

Задача 1. 20 березня 2012 року для оформлення спадщини після смерті Іванова А.А., який помер 10 березня 2012 року, до нотаріуса звернувся його син, Іванов В.А., який надав усі необхідні документи для видачі свідоцтва про право на спадщину. Проте, при зверненні до нотаріуса за отриманням свідоцтва про право на спадщину після закінчення терміну шести місяців, йому було відмовлено у видачі свідоцтва. Нотаріус пояснив, що 18 червня 2012 року заява про прийняття спадщини була також подана донькою спадкодавця – Світловою М.А. Світлова не змогла підтвердити факт родинних відносин зі спадкодавцем і їй було рекомендовано встановити його в судовому порядку. Напередодні Світлова зателефонувала нотаріусу та повідомила, що з огляду на значне навантаження в суді та довгого строку розгляду судових справ рішення по її заяві судом ще не винесене. Іванов не погодився з поясненням нотаріуса, заявивши, що немає рішення суду про призупинення видачі йому свідоцтва про право на спадщину, а також зажадав винесення постанови про відмову у вчиненні нотаріальної дії. Чи обгрунтовані вимоги Іванова? Чи правомірним буде відмова нотаріуса у вчиненні нотаріальної дії?

Задача 2. Для оформлення спадщини нотаріусу було подано заяву громадянина Панева, який відбував покарання у місці позбавлення волі. Підпис Панева був засвідчений начальником закладу за місцем відбування покарання. Нотаріус відмовив у прийнятті заяви, роз'яснивши, що засвідчення підписів громадян на документах не входить у повноваження начальників місць позбавлення волі. Чи правомірною є відмова нотаріуса у прийнятті заяви про прийняття спадщини? Обґрунтуйте.

Задача 3. Громадянин Петров С.В. все своє майно заповів дочці від першого шлюбу Олені. В червні 2011 року гр. Петров помер. З заявою про прийняття спадщини і видачу свідоцтва про право на спадщину до державної нотаріальної контори звернулись: дочка Олена; вдова, якій виповнилось 45 років; двоє неповнолітніх синів. До складу спадкового майна входить частка в Статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю, грошовий вклад в Ощадбанку. Вказане майно було особистою приватною власністю померлого. Хто має право на спадщину і на яку частку? Прокоментуйте порядок визначення часток у спадщині.

IV. Міні-ділова гра

Завдання для самостійної роботи (6 годин)

1. Судовий контроль за нотаріальною діяльністю.
2. Громадський контроль за нотаріальною діяльністю.
3. Судовий контроль за нотаріальною діяльністю.

Джерела, рекомендовані до заняття

1. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
2. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon2. rada.gov. ua/laws /show/z0282-12/conv/page](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/conv/page)
3. Про затвердження Положення про державний нотаріальний архів : наказ Міністерства юстиції України від 18.05.2009 р. № 870/5 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 39. – С. 102. – Ст. 1331.

4. Про затвердження Концепції реформування органів нотаріату в Україні: наказ Міністерства юстиції України від 24.12.2010 р. – № 3290/5. // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 290. – Ст. 84.
5. Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства: наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 270. – Ст. 62.
6. Наказ Міністерства юстиції України, Міністерства закордонних справ України ”Про затвердження Положення про порядок вчинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України” від 27 грудня 2004 року. – № 142/5/310.
7. Консульський статут України - затверджений Указом Президента України від 2 квітня 1994 року (із змінами і доповненнями від 21.05.2002 р. № 474/2002).
8. Зайцева Т.И., Медведев И.Г. Нотариальная практика: ответы на вопросы. Выпуск 3. – М. – Инфотропик. – 2011. – 400 с.
9. Льева Н. В. Правове регулювання нотаріальної діяльності в Україні: адміністративно-правові засади: дис. канд. юрид. наук : 12.00.07 / Льева Наталія Василівна. – Харків, 2011. – 196 с.

ТЕМА 6. ОСОБЛИВОСТІ НОТАРІАЛЬНОГО ПОСВІДЧЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ДОГОВОРІВ ТА ПРАВОЧИНІВ

Лекція (2 години)

1. Загальні правила посвідчення правочинів.
2. Перелік документів, які не підлягають нотаріальному посвідченню.
3. Функції нотаріуса як державного реєстратора.
4. Посвідчення нотаріусом договору купівлі-продажу.
5. Посвідчення нотаріусом договору дарування.
6. Умови та порядок посвідчення договору довічного утримання.
7. Особливості та порядок посвідчення іпотечного договору.
8. Умови та порядок посвідчення шлюбного договору.
9. Посвідчення договору про розподіл майна.
10. Посвідчення нотаріусом аліментного договору.

Практичне заняття (2 години)

1. Загальні правила посвідчення правочинів.
2. Перелік документів, які не підлягають нотаріальному посвідченню.
3. Функції нотаріуса як державного реєстратора.
4. Посвідчення нотаріусом договору купівлі-продажу.
5. Посвідчення нотаріусом договору дарування.
6. Умови та порядок посвідчення договору довічного утримання.
7. Особливості та порядок посвідчення іпотечного договору.
8. Умови та порядок посвідчення шлюбного договору.
9. Посвідчення договору про розподіл майна.
10. Посвідчення нотаріусом аліментного договору.

II. Перевірка знань студентів у формі тестування

III. Задачі

Задача 1. Власниками квартири є Коваль Петро (15 років), Коваль Іван (8 років) та їх мати Коваль Г.В., які звернулись до нотаріуса з проханням посвідчити договір дарування квартири Коваль Т.В. Нотаріус відмовив у посвідченні договору. Чи правомірно вчинив нотаріус? Обґрунтуйте.

Задача 2. При наданні документів громадянином Волошиним для засвідчення копії диплома про закінчення вищого навчального закладу у Москві нотаріусом була встановлена невідповідність наданого диплому паспорту: в паспорті прізвище заявника зазначено Волошин, а в дипломі – Валошин. Нотаріус відмовив у вчиненні нотаріальної дії. Чи правомірна відмова нотаріуса? Чи необхідно встановлювати особу заявника при засвідченні вірності копії документа? Що має роз'яснити нотаріус заявнику?

Задача 3. До нотаріуса звернувся громадянин Сідоров з проханням роз'яснити йому, які документи необхідні для посвідчення договору довічного утримання між ним та його рідною бабусею, яка має в приватній власності будинок, загальною площею 50 кв.м. Чи може бути укладений договір довічного утримання між онуком і бабусею, якщо дітей у бабусі немає або якщо вони є?

IV. Міні-ділова гра

Завдання для самостійної роботи (6 годин)

1. Особливості оформлення нотаріусом спадщини в зарубіжних країнах.
2. Особливості нотаріального посвідчення правочинів в зарубіжних країнах.

Джерела, рекомендовані до заняття

1. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383
2. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon2. rada.gov. ua/laws /show/z0282-12/conv/page](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/conv/page)
3. Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства: наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 270. – Ст. 62.
4. Енциклопедія цивільного права України / Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України; відп. ред. Я. М. Шевченко.– К. : Ін Юре, 2009. – 952 с.
5. Зайцева Т.И., Медведев И.Г. Нотариальная практика: ответы на вопросы. Выпуск 3. – М. – Инфотропик. – 2011. – 400 с.
6. Марценишин Д. Нотаріальне оформлення операцій з нерухомістю// Пенсійний кур'єр. – 2005. – 11 лютого (№ 6). – С. 10.
7. Саєнко О. Реалізація права власності на землю: окремі проблеми нотаріату // Право України. – 2003. – № 5. – С. 94-96.
8. Сидоров І. Деякі питання вчинення нотаріусами виконавчих написів на опротестованих векселях // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 11. – С. 35-37.

ТЕМА 7. ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ НОТАРІУСОМ СПАДЩИНИ

Лекція (2 години)

1. Посвідчення нотаріусом довіреностей.
2. Оформлення нотаріусом спадщини.
3. Посвідчення нотаріусом секретного заповіту.
4. Посвідчення нотаріусом заповіту подружжя.

5. Посвідчення нотаріусом заповіту з умовою.
6. Охорона спадкового майна.
7. Порядок посвідчення нотаріусом спадкового договору.
8. Посвідчення нотаріусом договору про зміну черговості спадщини.
9. Порядок видачі свідоцтва про право на спадщину.

Практичне заняття (2 години)

I. Розгляд теоретичних питань

1. Посвідчення нотаріусом довіреностей.
2. Оформлення нотаріусом спадщини.
3. Посвідчення нотаріусом секретного заповіту.
4. Посвідчення нотаріусом заповіту подружжя.
5. Посвідчення нотаріусом заповіту з умовою.
6. Охорона спадкового майна.
7. Порядок посвідчення нотаріусом спадкового договору.
8. Посвідчення нотаріусом договору про зміну черговості спадщини.
9. Порядок видачі свідоцтва про право на спадщину.

II. Перевірка знань студентів у формі тестування

III. Задачі

Задача 1. Власниками квартири є Коваль Петро (15 років), Коваль Іван (8 років) та їх мати Коваль Г.В., які звернулись до нотаріуса з проханням посвідчити договір дарування квартири Коваль Т.В. Нотаріус відмовив у посвідченні договору. Чи правомірно вчинив нотаріус? Обґрунтуйте.

Задача 2. При наданні документів громадянином Волошиним для засвідчення копії диплома про закінчення вищого навчального закладу у Москві нотаріусом була встановлена невідповідність наданого диплому паспорту: в паспорті прізвище заявника зазначено Волошин, а в дипломі – Валошин. Нотаріус відмовив у вчиненні нотаріальної дії. Чи правомірна відмова нотаріуса? Чи необхідно встановлювати особу заявника при засвідченні вірності копії документа? Що має роз'яснити нотаріус заявнику?

Задача 3. До нотаріуса звернувся громадянин Сідоров з проханням роз'яснити йому, які документи необхідні для посвідчення договору довічного утримання між ним та його рідною бабусею, яка має в приватній власності будинок, загальною площею 50 кв.м. Чи може бути укладений договір довічного утримання між онуком і бабусею, якщо дітей у бабусі немає або якщо вони є?

IV. Міні-ділова гра

Завдання для самостійної роботи (6 годин)

1. Особливості оформлення нотаріусом спадщини в зарубіжних країнах.
2. Особливості нотаріального посвідчення правочинів в зарубіжних країнах.

Джерела, рекомендовані до заняття

1. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383
2. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon2. rada.gov. ua/laws /show/z0282-12/conv/page](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/conv/page)
3. Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства: наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 270. – Ст. 62.
4. Енциклопедія цивільного права України / Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України; відп. ред. Я. М. Шевченко.– К. : Ін Юре, 2009. – 952 с.
5. Зайцева Т.И., Медведев И.Г. Нотариальная практика: ответы на вопросы. Выпуск 3. – М. – Инфотропик. – 2011. – 400 с.
6. Марценишин Д. Нотаріальне оформлення операцій з нерухомістю// Пенсійний кур'єр. – 2005. – 11 лютого (№ 6). – С. 10.
7. Саєнко О. Реалізація права власності на землю: окремі проблеми нотаріату // Право України. – 2003. – № 5. – С. 94-96.
8. Сідоров І. Деякі питання вчинення нотаріусами виконавчих написів на опротестованих векселях // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 11. – С. 35-37.
9. Фурса С. Особливості нотаріального посвідчення шлюбного контракту // Нотаріат для Вас. – 2002. – № 11. – С. 11-15.

ТЕМА 8. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ НОТАРІАТУ В УКРАЇНІ. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

Лекція (2 години)

1. Перспективи розвитку органів нотаріату в Україні.
2. Актуальні проблеми реформування органів нотаріату в Україні.
3. Порівняльний аспект нині діючого закону «Про нотаріат» та майбутнього закону.
4. Прийняття нотаріусами документів, оформлених за кордоном.
5. Міжнародні договори.

Семінар (1 година)

I. Розгляд теоретичних питань

1. Перспективи розвитку органів нотаріату в Україні.
2. Актуальні проблеми реформування органів нотаріату в Україні
3. Порівняльний аспект нині діючого закону «Про нотаріат» та майбутнього закону.
4. Прийняття нотаріусами документів, оформлених за кордоном.

Для докладнішого розгляду зазначених питань пропонується підготувати реферат за однією із тем:

1. Реформування нотаріату в Україні: проблеми та перспективи.
2. Велика та мала реформа інституту нотаріату в Україні.

II. Перевірка знань студентів у формі тестування

Завдання для самостійної роботи (7 годин)

1. Забезпечення реалізації права спадкування.
2. Забезпечення доказів, необхідних для ведення справ в органах іноземних держав.
3. Міжнародні договори.

Джерела, рекомендовані до заняття

1. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383
2. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon2. rada.gov. ua/laws /show/z0282-12/conv/page](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/conv/page)
3. Про затвердження Положення про державний нотаріальний архів : наказ Міністерства юстиції України від 18.05.2009 р. № 870/5 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 39. – С. 102. – Ст. 1331.
4. Про затвердження Концепції реформування органів нотаріату в Україні: наказ Міністерства юстиції України від 24.12.2010 р. - № 3290/5. // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 290. – Ст. 84.
5. Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства: наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 270. – Ст. 62.
6. Наказ Міністерства юстиції України, Міністерства закордонних справ України ”Про затвердження Положення про порядок учинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України” від 27 грудня 2004 року № 142/5/310.
7. Наказ Міністерства закордонних справ України «Щодо затвердження Положення про консульський збір України» від 13.12. 2005 року. – № 222.
8. Зайцева Т.И., Медведев И.Г. Нотариальная практика: ответы на вопросы. Выпуск 3. - М. - Инфотропик. – 2011. – 400 с.
9. Ільєва Н. В. Правове регулювання нотаріальної діяльності в Україні: адміністративно-правові засади: дис. канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ільєва Наталія Василівна. – Харків, 2011. – 196 с.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЮ

1. Діяльність нотаріальних органів в країнах латинської моделі нотаріату на сучасному етапі.
2. Нотаріат в Польщі, Австрії, Словаччини, Латвії, Німеччини, Бельгії, Нідерландах, Греції, Італії, Франції, Швейцарії, Японії.
3. Діяльність нотаріальних органів в країнах англосаксонської моделі нотаріату на сучасному етапі. Різниця між латинською та англосаксонською нотаріальними системами.
4. Нотаріат в США та Великої Британії.
5. Порівняльний аспект латинської школи нотаріату та сучасного нотаріату в Україні.
6. Нотаріат в Європі.
7. Поняття органів нотаріату в Україні.
8. Завдання та повноваження органів нотаріату в Україні.
9. Джерела нотаріально-процесуального права.
10. Місце та роль органів нотаріату в правовій системі України.
11. Вимоги до посади нотаріуса в Україні.
12. Вимоги до помічника нотаріуса.
13. Порядок складання кваліфікаційного іспиту.
14. Правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату.
15. Порядок видачі свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.
16. Робоче місце приватного нотаріуса.
17. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності.
18. Організаційні питання нотаріальної діяльності.
19. Правовий статус нотаріуса (компетенція, права та обов'язки нотаріуса).
20. Професійна етика нотаріуса.
21. Юридична відповідальність нотаріуса.
22. Правовий статус помічника нотаріуса.
23. Правовий статус оцінювача в нотаріальному процесі.
24. Правовий статус експерта в нотаріальному процесі.
25. Правовий статус перекладача в нотаріальному процесі.

26. Місце вчинення нотаріальних дій.
27. Оплата вчинюваних нотаріальних дій.
28. Строки вчинення нотаріальних дій.
29. Підстави зупинення або відкладення нотаріальних дій.
30. Обмеження в праві вчиняти нотаріальні дії.
31. Нотаріальне діловодство.
32. Правова природа нотаріальних актів.
33. Нотаріальна звітність.
34. Заміщення приватного нотаріуса .
35. Порядок зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.
36. Порядок припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса .
37. Порядок анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.
38. Судовий, адміністративний та громадський контроль за органами нотаріату.
39. Відмова у вчиненні нотаріальної дії.
40. Оскарження незаконної нотаріальної дії .
41. Оскарження відмови в вчиненні нотаріальної дії.
42. Загальні правила посвідчення правочинів.
43. Перелік документів, які не підлягають нотаріальному посвідченню.
44. Функції нотаріуса як державного реєстратора.
45. Посвідчення нотаріусом договору купівлі-продажу.
46. Посвідчення нотаріусом договору дарування.
47. Умови та порядок посвідчення договору довічного утримання.
48. Особливості та порядок посвідчення іпотечного договору.
49. Умови та порядок посвідчення шлюбного договору.
50. Посвідчення договору про розподіл майна.
51. Посвідчення нотаріусом аліментного договору.
52. Вчинення нотаріусом виконавчого напису.
53. Посвідчення нотаріусом довіреностей.
54. Оформлення нотаріусом спадщини.
55. Спадкування за законом та за заповітом.
56. Посвідчення нотаріусом секретного заповіту.

57. Посвідчення нотаріусом заповіту подружжя.
58. Посвідчення нотаріусом заповіту з умовою.
59. Охорона спадкового майна.
60. Порядок посвідчення нотаріусом спадкового договору.
61. Посвідчення нотаріусом договору про зміну черговості спадщини.
62. Порядок видачі свідоцтва про право на спадщину.
63. Перспективи розвитку органів нотаріату в Україні.
64. Актуальні проблеми реформування органів нотаріату в Україні.
65. Порівняльний аспект нині діючого закону «Про нотаріат» та майбутнього закону.
66. Забезпечення реалізації права спадкування.
67. Прийняття нотаріусами документів, оформлених за кордоном.
68. Забезпечення доказів, необхідних для ведення справ в органах іноземних держав.
69. Міжнародні договори.
70. Забезпечення реалізації права спадкування.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НОТАРІАТ В УКРАЇНІ»

1. Діяльність нотаріальних органів в країнах латинської моделі нотаріату на сучасному етапі.
2. Нотаріат в Польщі, Австрії, Словаччини, Латвії, Німеччини, Бельгії, Нідерландах, Греції, Італії, Франції, Швейцарії, Японії.
3. Діяльність нотаріальних органів в країнах англосаксонської моделі нотаріату на сучасному етапі. Різниця між латинською та англосаксонською нотаріальними системами.
4. Нотаріат в США та Великій Британії.
5. Порівняльний аспект латинської школи нотаріату та сучасного нотаріату в Україні.
6. Нотаріат в Європі.
7. Поняття органів нотаріату в Україні.
8. Завдання та повноваження органів нотаріату в Україні.

9. Джерела нотаріально-процесуального права.
10. Місце та роль органів нотаріату в правовій системі України.
11. Вимоги до посади нотаріуса в Україні.
12. Вимоги до помічника нотаріуса.
13. Порядок складання кваліфікаційного іспиту.
14. Правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату.
15. Порядок видачі свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.
16. Робоче місце приватного нотаріуса.
17. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності.
18. Організаційні питання нотаріальної діяльності.
19. Правовий статус нотаріуса (компетенція, права та обов'язки нотаріуса).
20. Професійна етика нотаріуса.
21. Юридична відповідальність нотаріуса.
22. Правовий статус помічника нотаріуса.
23. Правовий статус оцінювача в нотаріальному процесі.
24. Правовий статус експерта в нотаріальному процесі.
25. Правовий статус перекладача в нотаріальному процесі.
26. Місце вчинення нотаріальних дій.
27. Оплата вчинюваних нотаріальних дій.
28. Строки вчинення нотаріальних дій.
29. Підстави зупинення або відкладення нотаріальних дій.
30. Обмеження в праві вчиняти нотаріальні дії.
31. Нотаріальне діловодство.
32. Правова природа нотаріальних актів.
33. Нотаріальна звітність.
34. Заміщення приватного нотаріуса.
35. Порядок зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.
36. Порядок припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.
37. Порядок анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.
38. Судовий, адміністративний та громадський контроль за органами нотаріату.

39. Відмова у вчиненні нотаріальної дії.
40. Оскарження незаконної нотаріальної дії.
41. Оскарження відмови в вчиненні нотаріальної дії.
42. Загальні правила посвідчення правочинів.
43. Перелік документів, які не підлягають нотаріальному посвідченню.
44. Функції нотаріуса як державного реєстратора.
45. Посвідчення нотаріусом договору купівлі-продажу.
46. Посвідчення нотаріусом договору дарування.
47. Умови та порядок посвідчення договору довічного утримання.
48. Особливості та порядок посвідчення іпотечного договору.
49. Умови та порядок посвідчення шлюбного договору.
50. Посвідчення договору про розподіл майна.
51. Посвідчення нотаріусом аліментного договору.
52. Вчинення нотаріусом виконавчого напису.
53. Посвідчення нотаріусом довіреностей.
54. Оформлення нотаріусом спадщини.
55. Спадкування за законом та за заповітом.
56. Посвідчення нотаріусом секретного заповіту.
57. Посвідчення нотаріусом заповіту подружжя.
58. Посвідчення нотаріусом заповіту з умовою.
59. Охорона спадкового майна.
60. Порядок посвідчення нотаріусом спадкового договору.
61. Посвідчення нотаріусом договору про зміну черговості спадщини.
62. Порядок видачі свідоцтва про право на спадщину.
63. Перспективи розвитку органів нотаріату в Україні.
64. Актуальні проблеми реформування органів нотаріату в Україні.
65. Порівняльний аспект нині діючого закону «Про нотаріат» та майбутнього закону.
66. Забезпечення реалізації права спадкування.
67. Прийняття нотаріусами документів, оформлених за кордоном.
68. Забезпечення доказів, необхідних для ведення справ в органах іноземних держав.
69. Міжнародні договори.
70. Забезпечення реалізації права спадкування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ «НОТАРІАТ В УКРАЇНІ»

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV// Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40–44. – Ст. 356.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-41, 42. – Ст.492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-iv>.
4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002 р. – № 21. – Ст. 135.
5. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35-36, 37. – Ст. 446 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
6. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
7. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 // [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>.
8. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування: наказ Міністерства юстиції України від 11.11.2011 р. № 3306/5 // [Електронний ресурс].– Режим доступу: – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1298-11>.
9. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : Указ Президента України від 06.04.2011 № 395/2011 // (із змінами на 11.01.2012) Електронний ресурс]. – Режим доступу : **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки..**
- 10.**Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.** Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства: наказ Міністерства

юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 270. – Ст. 62.

11. Про затвердження Концепції реформування органів нотаріату в Україні: наказ Міністерства юстиції України від 24.12.2010 р. – № 3290/5. // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 290. – Ст. 84.
12. Про затвердження Положення про державний нотаріальний архів : наказ Міністерства юстиції України від 18.05.2009 р. № 870/5 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 39. – С. 102. – Ст. 1331.

Спеціальна література

13. Аргунов В.Н. Нотариальные услуги населению // М.; Сов. Россия. - 1991. – 220 с.
14. Баранкова В.В. Перспективи реформування органів нотаріату // Матеріали Всеукраїнського наук.-практ. форуму нотаріусів України. – К.: Українська нотаріальна палата. – 2009. – С. 24-26.
15. Бієн Ж. Майбутнє нотаріату в Європейському Союзі // Нотаріат для Вас. – 2002. - № 6. - С. 15-17.
16. Васильєв А. С. Административное право Украины (общая часть) : учеб. пособ. / А. С. Васильев. – Х. : Одиссей, 2002. – 288 с.
17. Глобінець М.Г. Поняття контрольного провадження у сфері нотаріату / Глобінець М.Г. // Право та управління. – 2011. – № 2 – С. 80-84.
18. Гулевська Г.Ю. Аналіз зарубіжного досвіду державного регулювання нотаріальною діяльністю та пріоритети запозичення в Україні // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 7. – С. 57-61.
19. Гулевська Г. Ю. Організаційно-правові аспекти державного регулювання нотаріальної діяльності в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ганна Юрїївна Гулевська. – Ірпінь, 2004. – 205 с.
20. Гуледза А. Нотаріальні системи сучасності організаційно-правовий аспект / Гуледза А. // Форум права. – 2011. – № 4 – С. 162-166.
21. Данюк Л.В. Контроль за організацією нотаріальної діяльності (проблемні питання) / Данюк Л.В. // Держава та регіони. – 2010. – № 2. – С. 36-40.
22. Долинська М. Особливості вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування / Долинська М. // Вісник Львів. ун-ту. Серія юрид. – 2011. – Вип. 53. – С. 197-203.
23. Долинська М. Функції українського нотаріату поняття та види / Долинська М. // Форум права. – 2011. – № 4 – С. 208-212.

24. Енциклопедія цивільного права України / Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України; відп. ред. Я. М. Шевченко.– К. : Ін Юре, 2009. – 952 с.
25. Ільєва Н. В. Нотаріат в Україні : навч.-метод. посіб. / Н. В. Ільєва. – Одеса : Фенікс, 2007. – 52 с.
26. Ільєва Н. В. Нотаріат в Україні : метод. посіб. / Н. В. Ільєва. – О. : Редакційно-видавничий Центр Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, 2011. – 116 с.
27. Ільєва Н. В., Корчевна Л.О. Нотаріат в Україні : метод. посіб. / Н. В. Ільєва. – О. : Редакційно-видавничий Центр Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, 2014. – 108 с.
28. Ільєва Н. В. Правове регулювання нотаріальної діяльності в Україні: адміністративно-правові засади: дис. канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ільєва Наталія Василівна. – Харків, 2011. – 196 с.
29. Ільєва Н. В. Адміністративний та судовий контроль за органами нотаріату в зарубіжних країнах / Н.В. Ільєва // 62 научная конференция профессорско-преподавательского состава и аспирантов экономико-правового факультета ОНУ им. И. И. Мечникова : матер. конф. – Одеса : Негоциант, 2007. – С. 45–47.
30. Ільєва Н. В. Деякі особливості організації діяльності органів нотаріату в зарубіжних країнах / Н.В. Ільєва // 63 научная конференция профессорско-преподавательского состава, аспирантов и соискателей экономико-правового факультета ОНУ им. И. И. Мечникова : матер. конф. – Одеса : Негоциант, 2008. – С. 49–52.
31. Ільєва Н. В. Аналіз Закону України «Про нотаріат» : очікувані зміни / Н.В. Ільєва // Збірник наукових статей студентів, аспірантів та здобувачів економіко-правового факультету ОНУ імені І.І.Мечникова. – Одеса : Атлант, 2009. – Т. 8. – С. 62–65.
32. Ільєва Н.В. Историко-правовой аспект органов нотариата в Украине / Н.В. Ільєва // «Становлення, функціонування та розвиток правових систем сучасності : проблеми науки і практики», присвяченої 145 річниці створення ОНУ імені І. І. Мечникова : матер. між нар. наук.-практ. конф. – Одеса : Астропринт, 2010. – С. 82–85.
33. Ільєва Н.В. Деякі проблемні аспекти щодо правового статусу нотаріусів / Н.В. Ільєва // Проблеми національної державності : матер. міжнар. наук. конф. пам'яті доктора юридичних наук, професора Стрельцова Л. М. – Одеса : Астропринт, 2010. – С. 96–99.
34. Ільєва Н. В. Порівняльно-правовий аналіз діяльності органів нотаріату в Україні та Словачії / Н.В. Ільєва // 65 наукова конференція професорсько-викладацького складу і наукових працівників ОНУ імені

- І. І. Мечникова : матер. конф. – Одеса : Астропринт, 2010. – С. 151–153.
35. Ільєва Н. В. Нотаріальна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання / Н. В. Ільєва // Право і безпека. – 2010. – № 3 (35). – С. 95–98.
36. Ільєва Н. В. Щодо визначення правового статусу нотаріату в Україні / Н. В. Ільєва // Форум права. – 2010. – № 3. – С. 152–156 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-3/10invnvu.pdf>.
37. Ільєва Н. В. Особливості адміністративно-правового регулювання відносин у сфері управління нотаріатом / Н. В. Ільєва // Право і безпека. – 2010. – № 4 (36). – С. 97–101.
38. Ільєва Н. В. Державний контроль за органами нотаріату в зарубіжних країнах / Н. В. Ільєва // Генезис публічного права : від становлення до сучасності : зб. наук. пр. / за ред. С. В. Ківалова, В. О. Тулякова, О. В. Козаченка. – Миколаїв : Іліон, 2010. – С. 266–267.
39. Ільєва Н. В. Контроль за нотаріальною діяльністю в Україні : питання сьогодення / Н. В. Ільєва // Теорія і практика сучасного права : зб. матер. конф. – Херсон : Айлант, 2010. – Т. 2. – С. 439–440.
40. Ільєва Н. В. Становлення нотаріальної діяльності в Україні / Н. В. Ільєва // Центральноукраїнський правничий часопис Кіровоградського юридичного інституту ХНУВС : зб. наук. пр. – Кіровоград : КірюїО ХНУВС, 2011. – № 1. – С. 54–58.
41. Ільєва Н. В. Правове регулювання принципів нотаріальної діяльності в Україні / Н. В. Ільєва // 66 наукова конференція професорсько-викладацького складу і наукових працівників ОНУ імені І. І. Мечникова : матер. конф. – Одеса : Астропринт, 2011. – С. 125–128.
42. Ільєва Н. В. Основні напрямки розвитку правового регулювання нотаріальної діяльності в Україні / Н. В. Ільєва // Юрист України. – 2011. – № 3 (16). – С. 27-31.
43. Ільєва Н. В. Правове регулювання організації нотаріальної діяльності в Україні / Н. В. Ільєва // Південноукраїнський правничий часопис Одеського юридичного інституту ХНУВС : зб. наук. пр. – Одеса: 2011. – № 2. – С. 63-65.
44. Ільєва Н. В. Виникнення та розвиток інституту нотаріату в Україні / Н. В. Ільєва // Південноукраїнський правничий часопис Одеського юридичного інституту ХНУВС : зб. наук. пр. – Одеса: 2011. – № 3. – С. 50-61.
45. Ільєва Н. В. Питання взаємодії державних та недержавних органів з суб'єктами нотаріальної діяльності / Н. В. Ільєва // Правова держава: зб. наук. пр. – Одеса: 2012. – № 2. – С. 45-53.

46. Ільєва Н. В. Актуальні питання щодо новелізації нотаріального законодавства в Україні / Ільєва Н.В. // Сборник Международной научно-практической конференции "Актуальные проблемы современного законодательства Украины" - Институт предпринимательства и права – 10 декабря 2012 года – Одесса. – 2012. – С. 69-72.
47. Ільєва Н.В. Зарубіжний досвід здійснення нотаріальної діяльності та його адаптація до вітчизняної системи нотаріату/ Н.В. Ільєва // Проблеми національної державності : матер. міжнар. наук. конф. пам'яті доктора юридичних наук, професора Стрельцова Л. М. – Одеса : Астропринт, 2013. – С. 41-46.
48. Ільєва Н. В. Публічно-правовий статус суб'єктів нотаріальної діяльності в Україні / Н.В. Ільєва // 68 наукова конференція професорсько-викладацького складу і наукових працівників ОНУ імені І. І. Мечникова : матер. конф. – Одеса : Астропринт, 2013. – С. 36-38.
49. Ільєва Н. В. Принципи нотаріальної діяльності в Україні / Н. В. Ільєва // Вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Правознавство. Том 19, випуск 1 (22). Одеса : Астропринт, 2014. – С. 116-121.
50. Ільєва Н. В. Державне регулювання нотаріальної діяльності в Україні: проблеми та перспективи / Н.В. Ільєва // 69 наукова конференція професорсько-викладацького складу і наукових працівників ОНУ імені І. І. Мечникова : матер. конф. – Одеса : Астропринт, 2014. – С. 102-105.
51. Ільєва Н. В. Нотаріальна діяльність як предмет адміністративно-правового регулювання / Н. В. Ільєва // Правова держава: зб. наук. пр. – Одеса: 2014. – № 17. – С.27-31.
52. Ільєва Н. В. Правове регулювання вчинення морських протестів нотаріусами в Україні / Н.В. Ільєва // ІХ міжнародна науково-практична конференція «Морське право: історія, сучасність, перспективи розвитку: матер. конф. – Одеса, 2015. – С. 79-81.
53. Журавльова З.В. Правовий статус та соціальне забезпечення нотаріусів // Матеріали Всеукраїнського наук.-практ. форуму нотаріусів України. — К.: Українська нотаріальна палата. — 2009. — С. 53.
54. Жуйков В. Нотариат как институт превентивного правосудия: неиспользованные возможности // Рос. юстиция. – 1998. – № 7. – С. 33-34.
55. Карнарук Н. В. Державний контроль за нотаріальною діяльністю в Україні : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07 / Н. В. Карнарук. – Ірпінь, 2007. – 186 с.

56. Комаров В. В. Нотаріат : перспективи унормування, законодавство, судова практика / В. В. Комаров, В. В. Баранкова. – Х. : Право, 2008. – 536 с.
57. Лесницкая Л. Некоторые вопросы нотариата в судебной практике // Право и экономика. – 1998. – № 3. – С. 85-88.
58. Ляпидевский Н.П. История нотариата. М., 1875.- Ч.1. – 340 с.
59. Мічурін Є.О. Вчинення нотаріальних дій нотаріусами України. Науково-практичний посібник. – Харків: Основа, 2004. – 372 с.
60. Павлова Л. Майбутнє за приватним нотаріатом // Юрид. вісн. України. – 1996. – 14-21 лют. – С. 2-6.
61. Палієнко У.О. Адміністративно-правовий статус нотаріуса в Україні / Палієнко У.О. // Форум права. – 2010. – № 2 – С. 357-359.
62. Радзівєвська Л.К., Пасічний С.Г. Нотаріат в Україні: Навч. посіб./ Відп. ред. Л.К.Радзівєвська; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – 2-е вид., стер. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 525 с.
63. Сидоров І.Ф. Цивільно-правова відповідальність нотаріусів // Матеріали Всеукраїнського наук.-практ. форуму нотаріусів України. — К.: Українська нотаріальна палата. — 2009. — С. 60-63.
64. Скакун О. Ф. Теорія держави і права. (Енциклопедичний курс) : підруч. / О. Ф. Скакун. –Х. : Еспада, 2006. – 776 с.
65. Сміян Л. С. Нотаріат в Україні: навч. посібник / [Л. С. Сміян, Ю. В. Нікітін, П. Г. Хоменко]; за ред. Ю. В. Нікітіна. – К. : КНТ, 2007. – 680 с.
66. Судебные и правоохранительные органы Украины : навч. посіб. / [А. С. Васильев, Е. Л. Стрельцов, Л. А. Корчевная, Н.В. Ильева] / за ред. А. С. Васильева, Е. Л. Стрельцова. – Х. : Одиссей, 2011. – 320 с.
67. Федорова К. І. Адміністративно-правове регулювання приватної нотаріальної діяльності в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / К. І. Федорова. – К., 2008. – 18 с.
68. Фріс І. П. До питання про функції нотаріату // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/apvchzu/2008_20/authors/fris.pdf
69. Фурса С. Я. Теоретичні основи нотаріального процесу в Україні : дис. ... доктора юрид. наук: спец. 12.00.03/Фурса Світлана Ярославівна. – К., 2003. – 426 с.
70. Черниш В. М. Цивільно-правові засади розвитку нотаріату в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Черниш Володимир Миколайович. – К., 2003. – 199 с.

71. Чижмарь К.І. Концепція реформування органів нотаріату в Україні // Матеріали Всеукраїнського наук.-практ. форуму нотаріусів України. — К.: Українська нотаріальна палата. — 2009. — С. 4-10.
72. Шишленко В.Г. Правове регулювання та організація діяльності нотаріату України / Шишленко В.Г. // Форум права. — 2010. - № 4. — С. 971-975.
73. Шепитько В. «Нотариальная тайна: уголовно-процессуальные способы получения информации» // Мала енциклопедія нотаріуса, науково-практичний журнал №6 (24) грудень 2005 року. — С. 44-48.
74. Юридична енциклопедія / Відповід. ред. Ю. С. Шемшученко. — К: Українська енциклопедія імені М. П. Бажана, 2000-2001. — Т. 1-5.
75. Ясінська Л. Е. Становлення та розвиток інституту нотаріату в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Ясінська Ліліана Едуардівна. — Л., 2005. — 210 с.

Інформаційні ресурси

76. Відомості Верховної Ради України.
77. Урядовий кур'єр.
78. Голос України.
79. Офіційний вісник України.
80. <http://ovu.com.ua>
81. <http://www.rada.gov.ua>
82. <http://www.nau.kiev.ua>
83. <http://www.infodisk.com.ua>
84. <http://www.lawbook.org.ua>

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**Програма курсу та методичні рекомендації
до вивчення навчальної дисципліни**

НОТАРІАТ В УКРАЇНІ

**Укладач
Наталія Василівна Ільсва**

Підписано до друку 26.12.2018.
Формат 60x84/16. Ум.-друк.арк. 2,8. Наклад 100 прим.
Зам. № 1812-08.

Видавець ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.2002)
65059, м. Одеса, а/я 424
вул. Зоопаркова, 25, тел. (048)795-91-60
e-mail: fenix-izd@ukr.net
www.law-books.od.ua